

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA VIẾT VĂN – VIẾT BÁO
***

Phạm Thị Nhung

TÁC PHẨM TỐT NGHIỆP
(KHÓA 11, NĂM 2008 – 2012)

Người hướng dẫn: Chu Văn Sơn

HÀ NỘI – 2012

Lời nói đầu

Tôi còn nhớ rõ, năm đầu tiên khi mới chân ướt chân ráo vào khoa Viết văn – báo chí, khi ấy còn là khoa Sáng tác, phê bình và lý luận văn học, tôi có gửi một chùm thơ nhờ thầy Văn Giá đọc, thầy đã đưa lên trang vietvan.vn với lời đề từ như thế này: *“Đọc thơ Nhung thấy cái tình thom thảo của một người con với mẹ, với cha, với đồng đất quê hương.”*

Quả thực, với tôi, quê hương như một cái gì đó gần gũi, thân thiết, gắn bó với từng kỉ niệm thời thơ ấu cũng như luôn đăm đăm nhớ về khi cách xa. Ở đó, có mẹ, có cha, có bạn bè và những người thân yêu dấu. Nói vậy cũng đủ để biết, quê hương quan trọng đối với tôi biết nhường nào. Từ khi bắt đầu cầm bút viết nên những vần thơ đầu tiên, hình ảnh của quê hương, gia đình luôn luôn vấn vít trong tâm trí tôi, vì thế, hẳn những sáng tác của tôi có nghiêng về mảng đó cũng không lấy gì làm lạ.

Tôi thường đặt bút viết khi cảm xúc ào đến, cứ thế mà tuôn ra, không nghĩ nhiều về chuyện phải viết câu thơ như thế nào, dùng từ nào thích hợp, phải viết thế này hay thế kia. Đã từng có một số nhà văn, nhà thơ cho rằng đó là cách viết không có nghề, không chuyên nghiệp. Có người đọc thơ tôi nói rằng hình thức thơ rất cũ, nhưng đôi khi lại có những cách nghĩ và cách biểu đạt mới. Tôi luôn cho rằng mình không hợp với tạng thơ hiện đại và thơ tự do đang rất phổ biến trong thời đại này. Tôi thích thể loại thơ nhẹ nhàng, tình cảm mà vẫn toát lên thông điệp mà mình hướng tới.

Trong tập tác phẩm tốt nghiệp này, tôi muốn xoay quanh chủ đề lời ru. Trong tập thơ, lời ru trong từng bài mà có sự xuất hiện khác nhau. Đó là lời của mẹ ru con như: *“Ru con chín tháng mười ngày / hôm qua nắng lửa hôm rày mưa sa”* trong bài *À ơi*, toàn bài thơ như hồi ức về những lời ru của mẹ năm nào, hai câu cuối thể hiện cái khát vọng yêu thương khi muốn ru lại *“những lời ru xưa.”* Trong bài *Một kiếp*, lời ru không đơn thuần như ý nghĩa của nó nữa: *“Đắng lòng hát khúc đưa nôi / À ơi ngoan nhé cái thời trót mang”* Đó là lời ru về một phận người, muốn quên đi một thời đã từng làm lỡ. Trong bài *Ru*, lời ru lại như chính lời an ủi bản thân, ru con nhưng cũng chính là ru mình, thôi đành quên đi nỗi buồn để sống: *“À ơi con ngủ đi thôi / À ơi ru giấc mơ tôi ngày buồn ”* Trong bài *Trách ca dao*, lời ru càng trở nên xót xa khi *“Mẹ đọc ca dao ru xuân thì con gái ”*. Câu ca dao ấy đã không thể ru nổi một đời người con gái của mẹ. Để rồi *“em”* phải *“đánh rơi ca dao trước cửa thiên”*. Trong bài *Mẹ và tháng tư*, lời ru chính là máu xương của các con, là nước mắt của người mẹ: *“Bao nhiêu năm mẹ còn hát ru / Hằng đêm... vẫn đắp chăn cho từng chiếc gối.”* Hẳn những lời ru ấy thật đau xót biết chừng nào.

Đó chỉ là năm bài tiêu biểu trong số mười bài ở tập thơ này, một con số tuy nhỏ nhưng ít ra có thể khiến người đọc hình dung về một người làm thơ. Rất mong nhận được sự đồng cảm, góp ý của thầy cô và bạn bè.

Mục lục

1. Lời cảm ơn
2. Mục lục.
3. Lời nói đầu
5. Cõi về
6. Nửa
7. Kí ức tháng mười
8. Trách ca dao
9. Mẹ và tháng tư
10. Đợi
11. Một kiếp
12. Khúc ru thời con gái
13. À ơi
14. Ru
15. Bảng thống kê tác phẩm đã in ấn, xuất bản
16. Nhận xét của giảng viên

Lời cảm ơn

Trong quá trình hoàn thành tác phẩm tốt nghiệp tôi đã nhận được rất nhiều sự giúp đỡ của thầy cô và bạn bè.

Trước tiên tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc đến trưởng khoa Viết văn – Báo chí Thầy Ngô Văn Giá, người đã nâng đỡ tôi từ những năm đầu tiên bước chân vào giảng đường đại học, từ những kinh nghiệm quý báu, những góp ý chân thành của thầy đã dần dần giúp cho những tác phẩm của tôi ngày càng tiến bộ.

Tôi xin cảm ơn nhà phê bình văn học Chu Văn Sơn, thầy là giáo viên hướng dẫn tôi trong việc chọn lựa, chỉnh sửa tác phẩm tốt nghiệp. Cùng với sự nhiệt tình, tỉ mỉ trong công việc, thầy đã giúp tôi có cái nhìn khách quan hơn về tác phẩm của mình, từ đó có quyết định chín chắn hơn khi chọn và sửa tác phẩm làm tác phẩm tốt nghiệp.

Xin cảm ơn nhà thơ, nhạc sĩ Nguyễn Trọng Tạo, thầy là giáo viên phản biện, người đưa ra những câu hỏi để tôi xác định rõ chủ kiến, ý tưởng của mình trong từng tác phẩm, thầy giúp tôi tự tin hơn khi bảo vệ tác phẩm của mình.

Tôi xin cảm ơn cô giáo chủ nhiệm và các bạn sinh viên lớp K11, những người đã luôn đồng hành với tôi trong suốt bốn năm học vừa qua. Cuối cùng xin gửi lời chúc sức khỏe, thành đạt tới các thầy cô kính mến và các bạn bè yêu dấu.

Cõi về

Tôi về làng theo mùi của gió
Quyện hương đồng khi khói chiều tan
Tiếng trẻ thơ nô đùa sau ngõ
Dáng mẹ về nặng trĩu gánh gồng

Tôi về làng theo mùi của nắng
Giữa ban trưa cha lật đường cày
Dưới bóng cây râm ran trò chuyện
Con bê vàng ngo ngác chiều say.

Tôi về làng theo miền kí ức
Đọc bài thơ tự thừa lên mười
Con cua càng chạy ngang chạy dọc
Đẫn tôi về trong một sớm mai.

04/2009

Nửa

Lại về mái ngói làng quê
Nửa xa thăm thẳm nửa kề sớm hôm

Đồng xanh một nửa xanh rờn
Nửa vàng chín rộ đầu thôn gánh đầy

Có cô yếm thắm qua đây
Nửa như thực nửa như mây ngang trời

Nắng xồn xang nắng gọi mời
Em tìm một nửa bên trời bão giông

Bao giờ hoa cải lên đồng
Con đò, mái ngói, dòng sông hết buồn...

13/08/2010

Kí ức tháng Mười

Người mang giấc mơ đặt bên cửa sổ
Gió lùa run bần bật nỗi buồn
Hỏi chú bồ câu có về phố cũ
Dẫn mình thôi quên đi

Tháng Mười năm 19...

Mẹ gánh chiều ngả nghiêng

Sập sập

Đùng đùng

Mẹ

Bỏ quang bỏ gánh

chạy

giấu chúng con vào hầm

bầu trời vừa xanh lại ngóng về nơi nào súng nổ

Tháng Mười năm 20...

Mùa đông về bất chợt

Bồ câu nhạt nhạnh hạt rơi bên thềm

Mẹ cặm cùi khói nhang

Ai hỏi thăm đồng đội cũ

Tiếng rao lạc vào lòng đêm thấn thắt

Trách ca dao

*“Mẹ đọc ca dao ru xuân thì con gái
Ngẫm tuổi mình thương lại ngày xưa
Mảnh trăng rớt giữa sân chùa
Lưỡi liềm gặt đứt hai mùa trăng non”*

Chị nhọc nhằn tuổi thơ chân đê mùa lũ
Nắng hoen vàng giấc mơ thơm mùi cỏ gianh khô
Mùa đông xanh thắm cánh đồng ngô
Nnhư thể gió trời lùa ca dao run rẩy

Nắng tháng ba khóc hờ mưa tháng bảy
Bao giờ tháng mười tiễn biệt bão giông
Cải vòng lên góc rạ buồn trơ khấc
Trách ca dao mỏng phận tơ tằm

Chiều nhạt nắng ngồi nghe chị hát
Áo đỏ môi hồng nắng trinh nguyên
Giọt đào giọt đau giọt như mắc cửi
Em đánh rơi ca dao trước cửa thiên.

14/09/2010

Mẹ và tháng tư

Gió thổi bay một chiều tháng tư
 Bò công anh tìm về say ngủ
 Trên lòng ngực đêm
 Mẹ đếm giọt đợi chờ hoen gỉ
 Sau cơn giông
 Tháng tư niềm nở đón về manh áo

Tháng tư
 Ai hát khúc khải hoàn mừng ngày chiến thắng
 Ta lặng thầm
 tiễn đưa một câu thơ

Bao nhiêu năm mẹ còn hát ru
 Hằng đêm... vẫn đắp chăn cho từng chiếc gối

Tháng tư
 Mẹ đọc tên những đứa con của mẹ
 Thằng cả, con hai... chúng bay đi đâu chưa về?

Cuối tháng tư gió về lay lắt
 Bò công anh thoát xác giữa trời
 Lẳng lẳng tìm về với đất
 Mẹ và điệp khúc buồn tháng tư.

Đợi

Đợi ngày đổ nắng sang đêm
Vườn xưa thắm một nỗi niềm rất xanh

Thềm hoa rủ bóng buông mảnh
Trời xui khói tỏa mong manh hiên nhà

Đợi từ trong trứng sinh ra
Đợi thời gian tím hoa cà hoa sim

Chiều trôi mây thả bóng chìm
Bàn chân quẫy đạp ngược tìm sữa thơm

Đợi con từ thừa trăng tròn
Thức qua chín tháng mỗi mòn mắt trông

Thương con tháng rã năm ròn
Làm sao hết đợi hết mong hết chờ...

Hà Nội ngày 09/11/2011

Một kiếp

Thôi đừng ngồi trách ca dao
Đò đưa mấy phận phận nào cũng đau
Mẹ xưa tát trắng miệng gầu
Múc thê lương múc âu sầu đổ đi
Chị ngồi góc chợ biết gì
Đồng quà tấm bánh có khi vẫn đòi
Đắng lòng hát khúc đưa nô
À oi ngoan nhé cái thời trót mang
Cha đi gánh nước bên làng
Đò đầy sóng sánh buồn sang bên này
Ngậm ngùi ăn miếng giàu cay
Không dung mẹ hỏi kiếp này buồn chi?

Hà Nội ngày 06/ 05/ 2011

Khúc ru thời con gái

Ru con ủ làn hơi ấm
Gió mùa về tận nơi nao
Ru con vắt dòng sữa ngọt
Ngô khoai mùa đói năm nào

Ru con từng đêm thức trắng
Bóng ngày đổ xuống dòng sông
Ông chài giọng thuyền ra kéo
Vớt lên được mảnh áo hồng

Ru con cái cò đi vắng
Phố phường chật những bán mua
Ao làng cảnh tre ngoảnh mặt
Đồng chiêm vắng cánh tay bừa

Ru con từ trong bọc trứng
Ơi rằng cái kiếp ba năm
Kẻng làng chiều chưa kịp gõ
Bôi vôi một ánh trăng rằm

Khúc ru một thời con gái
Nhắm vào mắt lại ngủ quên
Đợi ngày con nhìn thấy mẹ
Ru con một giấc bên thềm.

À ơi

Ru con chín tháng mười ngày
Hôm qua nắng lửa hôm rày mưa sa

Ru con cho hết tháng ba
Bát cơm ngày đói, dưa cà ngày no

Ru con gạn những cơn lo
Tháng mười gió bắc ru cho ấm lòng

Mẹ đưa cánh võng đêm đông
Ru con, ru mẹ, ru chồng, ru đêm...

À ơi ...ru nỗi niềm riêng
Nỗi niềm thì thức mà đêm ngủ vùi

Mâm xanh nhú lộc giữa đời
Con ru bập bẹ những lời ru xưa.

Hà Nội 01/09/2011

Ru

Ngủ đi em hỡi má đào
Ngày dài hơn giấc mơ nào hôm qua
Ngủ đi con chút tháng ba
Bầu trời rộng lắm như là thiên di

Từ ngày con bé tí ti
Đồng xanh đất trắng mẹ đi về trời
Cha nuôi con lớn nên người
Củ khoai lắm láp một thời ấu thơ
Thương cho giọt nắng ngu ngơ
Râm rì gió hát lời ru mẹ hiền

Con về úp mặt trước thềm
Biết thương... thì đã về bên nhà người
À oi con ngủ đi thôi
À oi ru giấc mơ tôi ngày buồn.

Đặng Giang, 14/ 03/ 2012

Bảng thống kê tác phẩm đã in ấn, xuất bản

Kí ức tháng mười (Tạp chí Văn nghệ quân đội trang 60 số 706 – 2010)

Trách ca dao(Tạp chí Văn Nghệ Quân Đội trang 50 số 717 – 2010)

Nửa (Báo in Quân đội nhân dân)

Cõi về (Báo in Quân đội nhân dân)

Đợi (Báo Phụ nữ Việt Nam số tết 2012)

